

קבץ

שיחות מזהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים,
מעוררים מעירים ומחזקים,
אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים,
להחיות נפש כל חי ומשם ישקוץ העדרים,
להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

אשר נאמרו בעניני

ספרי מוסר

על ידי מרן מזהרא"ש שליט"א

יצא לאור חדש מבת תשע"ג
על ידי תלמידי מתיבתא היכל הקדוש
חסדי ברסלב
עיר הקדוש ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁעָרָה גְדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּסִפְרֵי מוֹסֵר, כִּי סִפְרֵי הַמוֹסֵר פּוֹתְחִים אֶת לֵב הָאָדָם לִירֵאת ה', וּמְעוֹרְרִים אוֹתוֹ מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיְדוּעַ לָנוּ אֵיךְ שָׂרְבְנוּ ז"ל שָׁקֵד מְאֹד בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ בְּסִפְרֵי מוֹסֵר, וְאָמַר (שְׂבַחֵי הַר"ן סִימָן ז'), שְׁכַל סִפְרֵי הַמוֹסֵר הָיוּ בְּבֵית אָבִיו, וְלָמַד אֶת כָּלָם, וּמִקְבֵּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁלָמַד רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַסֵּפֶר "רֵאשִׁית חֲכָמָה" אַרְבַּע מֵאוֹת פְּעָמִים בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ, וְכֵן שָׁקֵד הִרְבֵּה בְּשֵׂאֵר סִפְרֵי מוֹסֵר, כִּי סִפְרֵי מוֹסֵר מְעוֹרְרִים אֶת הָאָדָם עַל תְּכִלִּיתוֹ הַנְּצַחִית, וְקוֹבְעִים בְּלָבוֹ אֶת זְכוּרֹן עֲלֵמָא דְאֵתִי (לְקוּטֵי מוֹהֲרָן חֶלֶק א' סִימָן נ"ד), שֶׁלֹּא תִּמְוֹשׁ מִזְכוּרֹנוֹ הַתְּכִלִּית אֲשֶׁר בְּשִׁבְלָה נִבְרָא, וְלִכֵּן צְרִיכִין לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי מוֹסֵר חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן נִהְגוּ כָּל גְּדוֹלֵי עוֹלָם, וּפְעַם אָמַר ה' חֲתָם סוֹפֵר" הַקְּדוּשׁ זי"ע, שְׁיֹסֵם שְׁלֹא לָמַד בּוֹ סִפְרֵי מוֹסֵר, מִרְגִּישׁ בּוֹ קְרִירוֹת מְעִבּוּדַת הַשֵּׁם חָם וְשְׁלוֹם, וְאֵם ה' חֲתָם סוֹפֵר" הַקְּדוּשׁ זי"ע אָמַר כֵּן, מַה נֹּאמַר אַחֲרָיו, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִזְהַר לְלַמֵּד אֵיזֶה שְׁעוֹר בְּסִפְרֵי מוֹסֵר בְּכָל יוֹם, וְאֵז יִהְיֶה מְבֹטָח שְׁלָבוֹ יִתְעוֹרֵר תְּמִיד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכֹּר תְּמִיד בְּעֲלֵמָא דְאֵתִי.

וּסְפֵר מוֹהֲרָא"ש נ"י סְפוֹר נִפְלָא מִהֶרֶב הַקְּדוּשׁ רַבִּי יוֹסֵף שְׁמוּאֵל זי"ע אֵב בֵּית דִּין דְּקַהֲלָה קְדוּשָׁה פְּרִנְקְפוּרְט דְּמֵיין (בְּעַל תְּהוֹסְפוֹת שֶׁל מִסְרַת הַשֵּׁם), שְׁהִיָּה מִתְמִיד עֲצוּם, וְלָמַד בְּיַחַד עִם תְּלָמִידָיו בְּמִשְׁךְ עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה אֶת כָּל הַשֵּׁם מ"ב פְּעָמִים, וּכְשֶׁנִּפְטַר לְעוֹלָמוֹ כָּבוֹ תְּלָמִידָיו מְאֹד, כִּי הָיוּ קְשׁוּרִים בּוֹ מְאֹד, וְהָיוּ לוֹמְדִים עִמּוֹ כָּל הַיּוֹם בְּהַתְמַדָּה עֲצוּמָה, וּבְחִזְרָתָם מִן תְּלוּיָה שְׁלוֹ, חֲזְרוּ אֶל בֵּית מִדְרָשׁוֹ וּמִכְסוֹ עֲצָה בֵּינֵיהֶם מַה לַּעֲשׂוֹת, וְהַחֲלִיטוּ שְׁיִנְיָחוּ אֶת הַכֶּפֶא שֶׁל רַבָּם עַל מְקוֹמוֹ כְּמוֹ בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, וְכֵן כָּלָם יָשְׁבוּ עַל מְקוֹמָם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, וַיִּמְשִׁיכוּ לְלַמֵּד כְּמוֹ בַּחַיִּי רַבָּם, וְכֵן עָשׂוּ, וְהִתְחִילוּ לְלַמּוֹד בְּדַרְכָּם, וְהִנֵּה הֵם רוֹאִים שֶׁהֶרְבֵּי שְׁלָהֶם יוֹשֵׁב עַל מְקוֹמוֹ כְּבַחַיִּים חַיּוֹתוֹ, וְנִבְהָלוּ מְאֹד מְאֹד, וְאָמְרוּ אֵלָיו בְּפִיחַד וּבְמוֹרָא גְדוֹל, רַבִּי, הֲלֹא עֲכָשׁוּ חֲזָרְנוּ מִתְּלוּיָה שְׁלָכֶם, וְאֵיךְ אַתֶּם כָּאֵן? וְעָנָה וְאָמַר לָהֶם רַבָּם, נִכּוֹן הוּא שְׁנִפְטַרְתִּי לְעוֹלָמִי, וּבְאֵתִי מִיָּד אֶל מְקוֹמִי בְּגַן עֵדֵן (מַה שְׁדָּבַר זֶה הַפְּלֵא וּפְלֵא, כִּי עַל פִּי רַב אֵין הַנְּשִׁמָּה מִזִּיעָה אֶל מְקוֹמָה אֵלֹא אַחַר

השבעה או השלושים או השנה), וקבעו את מקומי בגן עדן ליד השל"ה הקדוש זי"ע, אבל השל"ה הקדוש לא רצה לקבל אותי לחברותא, כי לא עסקתי הרבה בספרי מוסר, והלכנו לדין תורה לפני בית הדין של מעלה, ופסקו שאם ארד ואזהיר לכל תלמידי שילמדו ספרי מוסר בכל יום, אזי אוכל לקבל מקומי על יד השל"ה הקדוש זי"ע, ולכן באתי להזהיר אתכם על זה, והבטיחו לי שתקימו את זה, וכלם קבלו עליהם בפה אחד לקיים דברי רבם, ללמוד ספרי מוסר בכל יום, ופתאום נעלם רבם מעיניהם, הרי רואים איך בשמים מדקדקים כל כך על למוד ספרי מוסר, ואשרי מי שאינו מחסיר יום בלעדם.

וכשהיו שואלים את מוהרא"ש נ"י, באלו ספרי מוסר פדאי ללמד, היה מוהרא"ש נ"י אומר להם, הבחירה ביד כל אדם ללמד מה שלבו חפץ, כי כל אחד נמשך אחר ספר אחר, חסידים אוהבים ספרי חסידות, ליטאים אוהבים ספרי בעלי מוסר מגדולי ליטא, הספרדים אוהבים ספרי חכמי הספרדים, העקר שתקבל התעוררות והתחזקות מפה שאתה לומד, וכבר אמר לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) שיש פמה ספרים עכשו, וגם עתידים להיות עוד פמה ספרים, וכלם צריכים להעולם, עין שם, כי מאז שהתפתחה מלאכת הדפוס, והדפיסו כל ספרי מוסר שיש בעולם, בודאי יכולים להגות בכלם, וכרצון רבנו ז"ל שרצה שנהיה בכל הספרים שבעולם (שיחות הר"ן סימן כ"ח), אבל בודאי כל אחד מקבל התעוררות מספר אחר, ולכן ילמד במה שלבו חפץ, ופעם אמר איש אחד למוהרנ"ת ז"ל, שהספר "ראשית חכמה" מביא אותו לעצבות, ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל, אם בן תלמד בספר אחר, כי בודאי לא היתה פונת הבעל "ראשית חכמה" להביא אותך לעצבות, אבל אם אתה מרגיש שיש לך ירידה מזה, תלמד בספר אחר, כי יש תהלה לאל המון ספרים המעוררים את האדם ליראת ה' מהורה, וכל אחד יכול לבחר במה שלבו חפץ, ובפרט היום שיש בידינו כל ספרי רבנו ז"ל שהם כלולים מכל הספרים שבעולם, בודאי היא מצוה גדולה לקבע שיעור בכל יום בספרי רבנו ז"ל חק ולא יעבר, ואז בודאי ירגיש בזה הארה עצומה.

ואמר מוהר"א ש נ"י, שגם ספורי מעשיות מצדיקים נחשבים לספרי מוסר, כי מספורי מעשיות של צדיקים רואים לעובדא ולמעשה איך הצדיקים הקדושים נהגו בימי חייהם, וזה נחשב כמו הלומד ספר מוסר חי, וכבר גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קל"ח) שעקר התעוררותו לעבודת השם יתברך היתה על ידי ספורי מעשיות של צדיקים, כי שמע מתלמידי הפעל שם טוב הקדוש זי"ע את כל הספורים הנפלאים של רבם הקדוש, וזה אשר עורר אותו לעבודת ה', ופעם שאל הרב הקדוש רבי חיים מצאנז זי"ע את המלמד של בניו, אם לומד עמם ספרי מוסר בכל יום? ואמר, בן בודאי, ואמר שלומד עמם ספר פלוני ופלוני, וענה ואמר לו הרב הקדוש מצאנז זי"ע, לא לזה פונתי, אני רציתי שתספר להם ספורי מעשיות מצדיקים, כגון מהרב הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע ומשאר צדיקי עולם, כי אלו הם ספרי המוסר הגדולים ביותר.

ומוהר"א ש נ"י הדיש גדול בענין למוד ספרי מוסר וספורי מעשיות של צדיקים, כי כמעט כל הספרים הנדפסים נמצאים אצלו, ודרכו ללמד בכלם, ובכל פעם שיצא ספר מוסר חדש, הן ספר מוסר ממש, והן ספורי מעשיות של צדיקים, רצה שיקנו לו, והיה עובר על כלם ומזכיר אותם אחר כך בתוך תורותיו ודרשותיו הנפלאות, והיו יוצאים מפיו כחן נפלא כזה עד שהיה נדמה לשומעים באלו רואים את העובדא והספור בחוש ממש, וכל מי שהסתובב במחנה הקדוש של מוהר"א ש נ"י היתה נכנסת בו תשוקה עצומה לעבור בכל ספרי מוסר שבועולם, ובכל הספורי מעשיות של צדיקים, כי התנהגותו של מוהר"א ש נ"י היתה בבחינת שופח על מנת להטפוח, עד שהשתוקקו כלם לילך בעקבותיו הקדושות, ולעבר בכל הספרים הקדושים שבועולם, אשרי הזוכה ללמד בספרי מוסר בכל יום.

